

ناماده کردنی : همه شوان

که به شداری ژبانی مروقی کردووو بوووته هوی گورینی باری ژبانی له دؤخیکه وه بو دؤخیککی تر .
 زور هونهری تر به شداری له هونهری سینه‌مادا ده‌کن ، وه گشت هونهره‌کان له نامیزی سینه‌مادا خویان ده‌بیننه وه .
 سینه‌ما زور راستیان بو دهرده‌خات . بو وینه کاتی که مروقی توانی بو یه‌که‌م جار پی‌ی بنیته سهر مانگک ، به هوی فیلمی سینه‌ماوه توانرا هم راستیه بسه‌لیترت .
 هه‌روه‌ها زور نه‌تی تر هه‌ن که مروقی به هوی سینه‌ماوه ده‌توانی چاوی پیان بکه‌ویت . . . وه‌ک نه‌ینه‌کانی ناو دهری‌او رووداوه‌کانی دوو شهری گه‌وره‌ی جیهان و زور باباتی تر .
 تاشکراو دیاره که‌وا سینه‌ما تاچ راده‌یک هاوسهری ژبانی مروقی کردووو ، ته‌نانه‌ت سینه‌ما به جوریککی وا خوی له ناره‌زووی مروقی نریک خستوتوه که لهو جینگایانه‌ی که بو ماوه‌نیکی که‌م کاتی تیدا ده‌بانه سهر سینه‌ما به‌دی ده‌کریت ، وه‌ک له ناو پاپورو یانه وهرز شیه‌کان و قوتابخانه و شوینه‌کانی حه‌وانه‌وه و زور شوینی تر .

هه‌موو خومان‌دوو‌کردنیک و مل‌ملانییه‌کی مروقی له‌پیناو خوش‌گوزهرانی و پیشخستی ژبانی و رزگار‌بوونی به لهو یاساو رزیمه بوگه‌نانه‌ی که دزی مروقابه‌نی دانراوون .
 له ژبانی مروقدا چهند هویک هه‌ن که بو لهو رزگار‌بوونه روزیککی سهره‌کی ده‌بینن . . . هونهریش یه‌کیکه لهو هویانه .

هونهر به چهند جوریک لیک‌دراوه‌ته‌وهو چهند پیناسینیکی بو دانراوه . . ههر فه‌یله‌سووقک و ههر سینه‌ماناسیک به جوریک بو‌ی چوهه .
 هونهر ژبانه . . . هونهر گورانه . . . شوپشه . . . ره‌نگدانه‌وهو ناوینه‌ی ژبانه .
 سیرگی نایزیشاین‌ی پیشه‌وای سینه‌مای سوقیه‌تی دهر‌باره‌ی هونهر ده‌لی :
 زورمان له ریگای شوپشدا هاتووینه‌ته بواری هونهر . . وه هه‌موومان له ریگای هونهر به‌ره‌و مه‌یدانی شوپش ده‌چین . سینه‌ماش خوی به یه‌کیک لهو هونهره جوانانه له قه‌لم ده‌دات

ئىستا سىنەما بوو بە پىوستىكى گرىنگى مروف و خيزان بە تايەتى دوای هاتناووهى فېدېو. . سەرەراى پەيدا بوونى جورىكى تری سىنەما كە (سىنەماى (كاسېت) ى پى دەوترىت .

هەرچەند لە سەرەتادا تەلەفزیون وىستى مل ملانى لەگەل سىنەمادا بىكات بەلام تايادا سەرئەكوت ، بە تايەتى دوای تەواو بوونى شەرى دووھى جىهان ، كە تەلەفزیون بە جىهاندا بلاو بوووه و كارىكى زورى كرده سەر پىشەسازى سىنەما . لە هەمان كاتىدا لە زور لاىەنى گرىنگەو بو مەبەستى راكيشانى سەرنجى بىنەرانى ، كارىكى بنەرتى كرده سەر پىشەستى سىنەما . وە چونكە تەلەفزیون كە بە ئامىرى پىشاندانى مالمووه دادەنرىت ، لە تواناى دا نە زور بەرھەم يان بابەتى جياواز (چ لە بارەى تەكنىك چ لە بارەى ناوهرۆك) پىشكەش بىكات . لىرەدا بۆمان ئاشكرا بوو كە سىنەما چەند پىرۆزەو چۆن دەورى خۆى دەبىنئىت و بوو بە شتىكى پىوست لە ژيانى خيزاندا .

دەبىنن مندانان هەر كە تەمەنيان لە حەوت هەشت سالى تىپەرى حەز بەو دەكەن هەموو رۆژك بچنە سىنەما . . هەر و هاش ئافەت و گەنج و بەسالچووانىش هەر كە دەرفەتيان بوو كاتى خۆيان بە چوونە سىنەما دەبەنە سەر . بەردەوام پىسارىك دىتە گورى :

بۆچى حەز لە سىنەما دەكەن ؟ بۆچى بو سىنەما دەچىن ؟ بۆو لامي ئەو پىسارە ، زور راى جياواز هەبەو هەر كۆمەلە سىنەماناسىك بە جورىك بۆى دەچىت . . لە هەموويان ديارترو گرىنگر :

– بۆ كات بردنە سەرو خۆش رابووردن .

– بۆ پەرەپىدانى رادەى روشنپىرى و دەر كەوتنە سەر هونەرى گەلان و بارى ژيانان .

كە سىنەما ئەوئەندە گرىنگ يىت ، دەپى بزائىن سىنەما چىە ؟ لەم بارەبەو دەرھىنەر و رەخنەگرى سىنەماى فەرەنسى (ئەندرى بازان) دەلئىت :

چۆن زمان گرىنگەو ئەپى فېرى بىين ، ئاواش سىنەما گرىنگەو ئەپى لى نرىك بىنەو .

سىنەما لە روانگەى چەند دەرھىنەرىك

ئەنگرمان برەگان دەلئىت ، سىنەما برىتە لە لىكۆلئىنەوئىكى

وجودى بەلاى (بەرناردو بەرتولوجى) بەو دەرپرىنكى گورانى ئامىزە ، فرانسىكو رۆزىش بو رايەكى تر چووه و توو بەتى كۆمەلە هەوئىكى مېزووى بە ، هەمىشە بە چەكىكى سىاسى دادەنى ، لەم بابەتەو راو بۆچوون جوراوجۆرە .

سەرەتاي پەيدا بوون :

پاش ئەوھى لە بارەى گرىنگى سىنەماو كەمىك دواین دىنە سەر باسى ئەو بزائىن ئەم هونەرە لەسەرە تانا چۆن و كەى و لەكۆى سەرى هەلداووه كى بە دانەرى ئەم هونەرە دادەنرى ؟ بى گومان بو وەلامى ئەم پىسارانە پىوستمان بە لىكۆلئىنەوئىكى دوورو درىزو ووردى مېزووى هەبە ، بەلام ئىمە لىرەدا بە چەند دىرىك و بەپى تانا پوختەى وەلامەكان پىشكەش دەكەن :

سىنەما لە سەرەتادا بە شىوئەبەكى ساكارى بى دەنگ بەھوى چەند ئامىرىكى وئەگەرەكەرى رووناكى دەرى وەكو (مىصباحى سىحرى) دروست بوو ، ئەمە شىوئەبەكى سادەى دەرگای پىشان دان بوو ، وئەكانىش بە كامىرايەكى ساكارو تەنا بۆ يەك جار بەكار دەھىزان . دەتوانىن رۆزى ۲۲ى شوبانى ۱۸۹۵ بە رۆزى لەدايك بوونى سىنەما دابىنن لە جىهاندا ئەو پىش پاش هەول و تىكۆشانى لويس و ئوگست لومىرى جووتە براى فەرەنساى كە لە كارگەكەى باوكيان ئىشان دەكرد توانىيان فلىمىك بەرھەم بىنن تابلۆى ساكارو بە ناوئىشانى (هاتە دەرەوھى كرىكاران لە كارگەكەى لومىرى) كە لە كۆمەلەى پەرەپىدانى پىشەسازى نىشمان پىشانان دا .

لە ۲۸ى كانوونى يەكەمى ئەم سألەشدا فلىمى (گەبىشتى شەمەندەفەر) يان بو بىنەرائىكى زۆرو لە (گراند كافى) لەسەر شەقامى كىوشىنى پارىس پىشكەش كرد .

بەم جۆرە سىنەما سەرى هەلداو خۆى خستە رىزى هونەرە جوانەكان و جولانەوئەبەكى گەرەى لە هونەرى ئەو سەردەمەدا دروست كرد ، ئىتر وولاتانى ترىش لە جىهان خۆيان پىو خەرىك كردو خىرا تەشەنەى كرد . ئەو بوو لە ۲۹ى شوبانى ۱۸۹۵ گەبىشتە بروكسل ، لە ۱۱ى ئادارى هەمان سالىش گەبىشتە لەندەن و لە ۲۸ى حىزىرانى ۱۸۹۵ لە نىو يۆرك دەر كەوت و لە كۆتايى ئەم سألەشدا پەرىيەو روىسا .

دەپى ئەوھش لە ياد نەكەن كە لە سەرەتادا سىنەما تەنا بو پاشايان و مىرو قەيسەرەكان بوو . بەلام سىنەما هەر بەشىو

بی‌ده‌نگی‌به‌کمی‌خوی‌نهمایه‌وه‌و‌دوای‌پیشک‌ه‌وتنی‌تەکنیکی
پیشه‌سازی‌له‌لایه‌که‌وه‌،‌ له‌ لایه‌کی‌ تریشه‌وه‌ مروّف‌ ویستی
نازاره‌کافی‌خوی‌به‌هوی‌ئەم‌هۆنەرە‌نوی‌به‌بجاته‌روو‌،‌ بویه‌ له
تیکۆشان‌ نه‌وه‌ستا تا سالی ۱۹۲۷ سینه‌مای‌ ده‌نگدار‌ په‌یدا‌بوو‌ و
بوو‌ به‌ به‌رپه‌رچ‌ دانه‌وه‌به‌کی‌ شانۆی‌ پیشان‌دان‌ «استراحی» .
ئیت‌ر‌ سینه‌ما‌ به‌ناو‌ وولاناندا‌ بلا‌وبووه‌وه‌و‌ به‌ره‌می‌ فلم‌ زۆر
بوو‌،‌ هه‌میسان‌ ئەمەش‌ په‌یوه‌ندبی‌ به‌ باری‌ پیشه‌سازی‌ په‌وه‌ هه‌یه
چونکه‌ سینه‌ما‌ خوی‌ به‌ پیشه‌سازی‌ داده‌نری‌،‌ له‌ وولانه‌
سه‌رمایه‌دارانیش‌ سه‌رباری‌ ئەمه‌ بوو‌ به‌ جۆره‌ بازرگانی‌ به‌ک‌!

مه‌ره‌جانی‌ سینه‌ما :

بۆ‌ هه‌له‌سه‌نگاندن‌ و هه‌لبژاردنی‌ چاکترین‌ فلم‌،‌ ده‌ره‌ینه‌رو
تەکتەرو‌ سینه‌ما‌کاره‌کان‌ بیریان‌ له‌ مه‌ره‌جانی‌ک‌ کرده‌وه‌ که
وولانان‌ تیدا‌ به‌شدار‌ بن‌ و خه‌لاتیش‌ به‌سه‌ر‌ لی‌ هاتووه‌کاندا
دابه‌ش‌ بکریت‌. یه‌که‌م‌ مه‌ره‌جانی‌ له‌م‌ جۆره‌ ئەکادیمی‌ هونەر‌و
زانستی‌ سینه‌مای‌ ئەمریکی‌ ریکی‌خست‌،‌ له‌ سالی ۱۹۲۷ له‌زۆر
ناوی‌ (ئۆسکار) له‌ کانوونی‌ دووه‌می‌ ۱۹۲۹دا‌ ئەکادیمی‌ یه‌که‌م
خه‌لاتی‌ به‌ فلیمی‌ (ئاوازه‌کافی‌ برودوای‌) دا .

پاش‌ ماوه‌به‌کیش‌ له‌ وولانانی‌ رۆژه‌لاتی‌ ئەوروپا‌و‌ وولانانی
جیهانی‌ سی‌یه‌م‌ مه‌ره‌جانی‌ سینه‌مای‌ بلا‌وبووه‌وه‌ و ژماره‌به‌کی‌ زۆر
له‌م‌ وولانانه‌ به‌شداریان‌ تیدا‌ ده‌کردو‌ ئیستا‌ له‌ناو‌ کۆمه‌لاتی‌

که‌لاندا‌ گێرانی‌ ئەم‌ جۆره‌ فیستقالانه‌ بووه‌ته‌ شتیکی‌ باو‌،
گرنگترین‌ ئەم‌ فیستقالانه‌ش‌ ئەمانه‌ن :

ئۆسکار ، فینسیا ، لایبک ، موسکو ، کافی‌ نیۆده‌وله‌تی‌ ،
به‌رلین ، سان‌ سباستیان ، قه‌رطاج . . هی‌ تریش .

له‌ عیراقیشدا‌ سی‌ جۆر‌ فیستیقال‌ هه‌ن‌ که‌ ئەمانه‌ن :

۱ - فیستیقالی‌ فلیمی‌ عیراق :

هه‌موو‌ سالی‌ک‌ له‌ ۳۱ تەموز تا ۶ ی‌ ئاب‌ به‌ سه‌ره‌رشتی
دامه‌زرایی‌ گشتی‌ سینه‌ما‌و‌ شانۆ‌ له‌ به‌غدا‌ ئەم‌ مه‌ره‌جانه‌
ده‌کریت‌ .

۲ - فیستیقالی‌ فلم‌و‌ پروگرامی‌ نیۆده‌وله‌تی‌ فله‌ستین :

هه‌ر‌ دوو‌ سال‌ جارێک‌ له‌ ۱۵ - ۲۰ ی‌ ئادار‌ به‌ سه‌ره‌رشتی
دامه‌زرایی‌ گشتی‌ رادیۆ‌و‌ تەله‌فزیۆن‌ و به‌ یارمه‌تی‌ به‌کیتی
ئیس‌تگه‌کافی‌ رادیۆی‌ وولانانی‌ عه‌ره‌ب‌ ریک‌ ده‌خریت‌ .

۳ - فیستیقالی‌ فلیمی‌ لاوان‌ و ئاره‌زوومه‌ندان :

ئەم‌ مه‌ره‌جانه‌ش‌ سالانه‌یه‌ له‌ ۲۷ - ۳۰ ی‌ نیشان
ریک‌ ده‌خریت‌ و سه‌رۆکابه‌تی‌ په‌یمانگای‌ هونەر‌ه‌ جوانه‌کان‌ له
به‌غدا‌ سه‌ره‌رشتی‌ ده‌کات .

سینه‌ما‌ به‌رده‌وام‌ به‌ره‌وپیشه‌وه‌ رۆیشه‌وه‌وه‌ بوو‌ به‌ هونه‌ریک‌
له‌ هه‌موو‌ هونەر‌ه‌کافی‌ تر‌ له‌ناو‌ خه‌لکدا‌ بلا‌وترو‌ توانی‌ له‌ هه‌موو
کۆنجیکی‌ جیهان‌ جی‌ی‌ خوی‌ بکاته‌وه‌ .

ده‌زگاکانی‌ راگه‌یاندن‌ و دامه‌زراره‌ سیاسی‌یه‌کان‌ هه‌ولیان‌
زۆرداره‌ که‌ تا‌ ئەوپه‌ری‌ توانا‌ سوود‌ له‌م‌ هونەر‌ه‌ وه‌ریگرن‌ با‌ به
شیوه‌یه‌کی‌ لاوه‌کیش‌ بیت‌ به‌شداری‌ تیدا‌ بکه‌ن .

یانە‌ی‌ سینه‌ما .

بۆ‌ ئەوه‌ی‌ کۆمه‌لی‌ بینهران‌ بتوانن‌ له‌ کاری‌ سینه‌مادا‌ به‌شداری
بکه‌ن‌ و رووبه‌رووی‌ لایه‌نانی‌ سلبی‌ و ئیجابی‌ سینه‌ما‌ بینه‌وه
(یانە‌ی‌ سینه‌ما) هاته‌ کایه‌وه‌ که‌ برینی‌یه‌ له‌ مه‌له‌ندیک‌ فلیمی
تیدا‌پیشک‌ه‌ش‌ ده‌کری‌ به‌ر‌ له‌ پیشک‌ه‌ شکرده‌نی‌ فلیمه‌که‌ ده‌ره‌ینه‌ر
باسی‌ ده‌ق‌ نووسینی‌ درامای‌ و لایه‌نه‌کافی‌ تەکنیکی‌ فلیمه‌که‌
ده‌کات‌ و تەکتەرو‌ مونتیرو‌ به‌شدارانی‌ فلیمه‌که‌ به‌ خه‌لک‌ه‌که‌
ده‌ناسینی‌ که‌ ئەم‌ شتانه‌ له‌ سینه‌ما‌خانه‌دا‌ به‌دی‌ ناکری‌ن .

میژووی‌ دانانی‌ یانه‌ی‌ سینه‌ما‌ش‌ ده‌گه‌رپه‌ته‌وه‌ سالی ۱۹۲۴
کاتی‌ک‌ که‌ شارل‌ لیخی‌ یه‌که‌م‌ یانه‌ی‌ له‌ فه‌ره‌نسا‌ داناو‌ دوای
سه‌رکه‌وتنی‌ تاقیکردنه‌وه‌که‌ ئیستا‌ له‌ هه‌موو‌ وولاناندا‌ یانه‌ی‌ سینه‌ما
به‌دی‌ ده‌کریت‌. بینەر‌ سوودیکی‌ زۆری‌ لی‌ وه‌رده‌گرت‌و
رۆشنی‌بری‌ پی‌ پیش‌ده‌که‌و‌یت‌. له‌ وولانه‌که‌ی‌ خۆشاندا‌ یانه‌ی
سینه‌ما‌ ده‌وری‌ خوی‌ ده‌بینی‌ وه‌کو‌ یانه‌که‌ی‌ ئەکادیمی‌ هونەر‌ه‌

جوانه‌کان و یانه‌ی سینه‌مای لاوان له به‌غدا .

قوناغه‌کانی ناوه‌رۆک :

سینه‌ما له رینگای ژبانیدا به‌چهند قوناغیکدا تی‌په‌ریوه تا گه‌بشتووته ئه‌م ته‌مه‌نه ، ته‌مه‌نی سینه‌ماش به‌ته‌مه‌نی مرۆفه‌وه به‌ستراوه‌و گزنگترین قوناغه‌کان ته‌مانه‌ن :

- سینه‌مای کلاسیکی ، که له سه‌ره‌تای سه‌ره‌ل‌دانی سینه‌ماوه ده‌ست پی‌ده‌کات ، فلیمه‌کانی به‌شیوه‌یه‌کی گشتی له ژبانی مرۆف و هیزه‌کانی ده‌ورویشتی ده‌دوا له شیوه‌یه‌کی کۆمیدیا‌یی بی‌ده‌نگ‌دا وه‌ک فلیمه‌کانی شارلی چاپلن .

پاشان سینه‌مای رومان‌تیک که به‌ره‌می ته‌ده‌بی نووسه‌ره گه‌وره‌کان بوو به‌بابه‌تی فلیمه‌کان وه‌ک به‌ره‌مه‌کانی مولیرو هوکۆو شه‌کسپیرو . . هتد .

دوایی سینه‌مای ریالزمیش سه‌ری‌هه‌ل‌دا که له‌م رووه‌وه فلیمه‌کانی سیرگی ئیزنشتاین به‌ناوبانگن ، پاشان سینه‌مای سوربالی و چهند جوریکی تریش په‌یدا بوون .

فلیمه‌کانی (ته‌رزان) و (هیرقل) که له ته‌فسانه‌کانی یونانی وه‌رگیرابوون هه‌روه‌ها فلیمی (کاربۆی) و دوای دوو جه‌نگه جیهانی په‌که‌ش فلیمی شه‌رو شو‌ر که‌وته باو .

ئیتیر سینه‌ما بوو به‌هۆیه‌کی رۆشنییری و کات به‌سه‌ربردن له هه‌مان کاتدا ته‌مه‌ش بووه هۆی ته‌وه‌ی که له هه‌موو بابته‌کانی ژبانی مرۆف فلیم به‌ره‌م به‌یتری وه‌ک فلیمی کۆمه‌ل‌آبه‌تی ، میژووی ، سیاسی . . هتد ، پاشان فلیمی زانستی و خه‌یالی زانستی وه‌ک گه‌شتی مرۆف به‌ناو ئاسمان و ته‌ستیره‌کاندا گوپری سه‌ند .

به‌م جوړه به‌ره‌م هینانی فلیم به‌رزبووه‌وه ، که ئیستا له زۆر له وولاته سه‌رمایه‌داره‌کاندا پیشه‌سازی سینه‌ما بووه‌ته هۆیه‌کی بازرگانی و کۆمپانیاکان فلیمی کال‌و‌کریج ده‌رده‌که‌ن .

چهند زاراوه‌یه‌کی سینه‌مایی :

- سینه‌ما توگراف Cinemato graphe

ووشه‌یه‌کی یونانی به‌پیکهاتوو له ووشه‌ی Cinama وانا جووله‌ Graphe وانا په‌راو (کتیپ) . لیون پۆل په‌که‌م که‌س بوو ته‌م زاراوه‌یه‌ی به‌کاره‌ینا بو‌ ئامییری پیشان‌دان (جه‌از العرض) له سالی ۱۸۹۳دا .

- کامیرا Camera

ووشه‌یه‌کی لاتینی به‌به‌مانا ژورۆچکه‌ی ره‌ش ، که ئامییری وینه‌گرته .

فلیم Filme

ووشه‌یه‌که له ته‌نگلوسه‌کسونی‌یه‌وه وه‌رگیراوه به‌مانا (پستی نهرم یان توینکل) دیت که وینه‌ی له‌سه‌ر تو‌مار ده‌کریت .

- ستۆدیو Stuidiu

ووشه‌یه‌کی ئیتالیا‌یی به‌به‌مانا شوینی کارکردن که هه‌ندی دیمه‌نی لی‌وه‌رده‌گیری و له هه‌مان کاتدا (لابۆر) ی شو‌ردنه‌وه‌ی فلیمه‌کانیشه .

- سیناریو Scenario

له‌و پارچه‌ نووسینه‌ پیک دی که ده‌خرینه سه‌ر ده‌قی بابته‌که‌ی که ده‌گیری و به‌ش‌به‌شی ده‌کات بو‌چهند (له‌فته) یه‌ک و چهند دیمه‌نیک به‌پی‌ی پیوست .

- (له‌فته) Shot

به‌شیکه له فلیمه‌که که تیدا ته‌نا جارنیک وینه‌ ده‌گیری به‌بی‌وه‌ستانی کامیراکه .

جوړه‌کانی (له‌فته) :

۱ - (له‌فته‌ی) گه‌وره Closs-up

ئه‌و (له‌فته‌یه‌یه که وینه‌یه‌کی گه‌وره‌ی تیدا وه‌رده‌گیری و کامیراکه نزیکه له بابته‌که‌وه ، به‌نمونه ته‌گه‌ر بابته‌که‌ پیاویک بیت ته‌نا سه‌ری ده‌رده‌که‌ویت .

۲ - (له‌فته) ی گه‌وره‌تر Big Clos Up

وینه‌یه‌کی گه‌وره‌تر له وینه‌ی یه‌که‌م ته‌گری و کامیراکه زۆر له بابته‌که‌وه نزیک ده‌بیت ، به‌نمونه ته‌گه‌ر بابته‌که‌ پیاویک بوو ئه‌وا ته‌نا به‌شیک له ده‌موچاوی ده‌رده‌که‌ویت ته‌نا ده‌می یان لووتی ده‌رده‌که‌ویت .

۳ - (له‌فته‌ی ناوه‌ندی Mediam - Shot

ئه‌و له‌فته‌یه که کامیراکه نه‌ زۆر نزیکه‌و نه‌ دوور ، وه‌کو هه‌موو له‌شی پیاوه‌که وینه‌ ده‌گری .

۴ - له‌فته‌ی ته‌مریکی : ئه‌و له‌فته‌یه‌یه که له (له‌فته‌ی ناوه‌ندی که‌میک نزیکتره ، نمونه : پیاوه‌که له سه‌ری‌یه‌وه تا‌کو ته‌ژنۆی .

۵ - له‌فته‌ی دوور Long Shot :

+ م ل قته‌به‌دا کامیراکه له شوینیکی دووره‌و نیش ده‌کات وانا ماوه‌ی نیوان کامیراکه‌و بابته‌که‌ ماوه‌ی دووره ، نمونه ، پیاوه‌که له‌سه‌ر گردنیک .

۶ - له‌فته‌ی پان Pan

ووشه‌ی پان کورت‌کراوه‌ی ووشه‌ی پانوراما Panorama

فلیمه که به پی‌ئی بریاری دهرهینه‌ره که . ثم کارهش به هوی
نامیریکهوه ده بیټ که تماشای فلیمه که ده کات (واته لهفته کان
که پی‌ئی ده گوتری موفیولا .

سهرچاوه کان

- ۱ - قصة السينما (تاریخ ، فن ، ثقافة) تألیف صلاح دهنی
دار العلم للملایین ۱۹۵۰ - بیروت .
- ۲ - خطوات على طريق السينما - تألیف زهیر الخالدی -
المؤسسة العربية للدراسات والنشر - بیروت ۱۹۷۹
- ۳ - من الثورة الى الفن ومن الفن الى الثورة - تألیف
سیرجی آیزیشتاين ، ترجمة سعید مراد - دار الفارابی - بیروت
۱۹۷۹
- ۴ - قضايا الساعة عدد - ۶ - السينما المعاصرة ، تألیف
روبرلافون جرامون ترجمة موسی بروی ، الناشر للطبعة العربية -
جنیف ۱۹۷۷ .
- ۵ - السينما العراقية دراسات ووثائق - احمد سالم کتاب
فنون (۳) وزارة الثقافة والاعلام - دار الحرية للطباعة - بغداد
۱۹۸۰ .
- ۶ - تقنية السينما تألیف لودوکا - ترجمة فايز - منشورات
عويدات ، بیروت ۱۹۷۲ .
- ۷ - كيف تولف الافلام تألیف هیو بادلی ترجمة فرید
المزوی - المؤسسة المصرية العامة لتألیف وترجمة - قاهر -
مطبعة ۵ ج .

که به مانای چاوی خشان دینکی خیرابه . بو ثم جوزه لهفته به
کامیرا ده جوو لئیری به لای راستا یان به لای چه پدا وه به
شیوه به کی خیرا ، به نمونه :
کاتیک که پیاوه که ده پروات له لایه که وه بو لایه کی تر .

۷ - لهفتهی زوم Zoom

به جوولاندنی کامیرا که بو پیشه وه به رووی بابه ته که وه به
شیوه به کی خیرا ، نمونه : کاتیک لهفته به کی ناوه ندی ده گیری
(لهشی پیاوه که) و به کسه له لهفته به ده چیت بو لهفته کلوز
(تهنیا ده می پیاوه که) پشان ده دات بهم جوولاندنه وه به ی
کامیرابه (به پی وه ستان له وینه گرتن) ده ووتری جوولانه وه ی زوم
(لهفتهی زوم)

۸ - لهفتهی شاربو Traking

ئو لهفته به یه که کامیرا که تیدا ده جوولئیری بو پیشه وه یان بو
دوواوه یان بو لای راست یان چه پ ، وه کامیرا که له سه
سکه به که وه جیگیر ده کریټ .

- دیمهن (مه شهه د)

بریتی به له زنجیره لهفته به که چاره سه رنی تهنیا فیکره به که
ده که ن ، کومه له دیمه نیکیش پیکه وه ده به سترت ، به که به کی
درامایی پیک ده هین له فلیمه که دا ، نمونه : پیاوه که له سه
گرده که دینه خواری .

کادر : Cadrag

ئو شوینه بیزاوه به که ناوینه (عدسه) ی کامیرا که دیاری
ده کات ، نمونه : ئو شوینه ی که پیاوه که ی تیدا ده وه سټی .

- فلاش باك Flash - Back

گپرا نه وه ی بابه تیک که له رابردوودا رووی داوه ، به
نمونه : کاتیک که پیاوه که خه یال ده کانه وه یان رووداویک
ده گپرنه وه .

- کلاکیت : Clapper Board

ئو پارچه تهخته به یه که له پیش گرتنی هر لهفته به که
ده رده که ویت و ناوی فلیمه که وه هندی بابه تی تری له سه
ده نووسریت ، له کاتی فلیمی ده نگداردا لایه کی ته رخان
ده کری بو کارتیکه ره ده نگه به کان .

- تولیف

بریتی به له برینی فلیمه که وه هه لباردنی ئو لهفته به یه که
باشن وه لاردنی لهفته کانی تر که دهرهینه ره به دلئی نه بووه .

- مونتیئر Monteur

ئو که سه به که تابه ته به برین و پیکه وه نانی پارچه کانی